

ДАРЫНДЫ ОҚУШЫЛАРМЕН ЖҮРГІЗІЛГЕН ЖҰМЫС

ДАРЫНДЫ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ МАҚСАТЫ:

Заман талабына сай бәсекеге қабілетті, білімді, іскер, ойлау жүйесі дамыған, адамгершілігі жоғары, логикалық тұжырым жасауға бейім, еркін ойлай алатын мақсатқа жету үшін еңбектене білетін жеке тұлғаны қалыптастыру.

МІНДЕТІ:

- Жекелеген пәндерден балалардың дарындылығын айқындау.
- Дарынды және ерекше қабілетті балалардың ізденуіне жағдай жасау.
- Оқушының ақыл – ой қабілетін жетілдіру;
- Шығармашылық жеке дарындылығын арттыру;
- Қабілетті оқушымен жеке жұмыстар жүргізу арқылы білімі мен ой өрісін әрі қарай дамыту, білім сапасын арттыру.
- Техника саласындағы қабілетті балалардың келешегіне бағдар беру.

КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕСІ

- Оқушыларды өз тілінде жатық сөйлеуге, кез-келген ортада қарым-қатынасқа түсе алуға даярланады;
- Кестелі, бейнелі тілдік сөйлеуді қолданады;
- Өзіне тән стильдік ерекшелігі қалыптасады;
- Сөз бояуын құбылта алады.
- Ойын анық, дәл, шешен тілмен жеткізеді.
- Сөзі ой мен сезімге әсер ететін мағыналы сөздік тұлғаларды қолданады;
- Әдеби тілдік нормаларды ұтымды қолданады.
- Жағдаяттардан жол тауып шыға алады.

ДАРЫНДЫ БАЛАМЕН ЖҰМЫС ЖАСАУДА МҰҒАЛІМГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- дарынды оқушыны анықтау әдістерімен жұмыс жасай алуы;
- дарынды оқушыларды (жекелей және топпен) оқытуға арналған бағдарлама құрастырып, сонымен тұрақты жұмыс істей білуі;
- оқушы дарындылығын дамытуға қажетті зерттеу жұмыстарын жүргізе алуы;
- дарынды оқушыны оқытудың нәтижесін нақты бағалай білуі;
- дарынды оқушының ғылыми –ізденіс жұмыстарымен айналысуына жетекшілік етуі;

- дарынды оқушыны олимпиадалар мен сайыстарға дайындауда жетістікке жете алатындай деңгейде жұмыс жасауы.
- сабақ беретін пәнін мемлекеттік стандарт деңгейінен жоғары деңгейде білу
- оқушы дарындылығының моделін білу;
- қазіргі заманға сай оқытудың жаңа технологияларын білу;
- дарынды оқушыны оқыту, тәрбиелеу үрдісінде үлгірімге ғана көңіл бөлмей оның басқа да көрсеткіштерімен байланысына да көңіл бөлу;
- дарынды оқушылардың ерекшелігін ескере отырып, оларға шығармашылықпен жұмыс жасайтын тапсырмалар дайындай білуі

Дарынды балаларды айрықша оқшауландыратын ерекшеліктер:

- ақыл-ой еңбегіне бейімділік,
- жоғары зерттеушілік қабілеті мен танымдық мотивация,
- білімі,
- жаңа хабарды ұдайы қабылдауға ұмтылыс яғни танымдық қажеттілік.

Бақылаулар көрсеткендей, жоғары танымдық қажеттілік баланың өз талпынысымен болады.

- Дарынды балалар қиын тапсырмаларды құштарлықпен оңай орындайды.
- Дайын жауаптарды ұнатпайды.

ДАРЫНДЫ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДЕ НЕНІ ЕСКЕРУ КЕРЕК?

- Балаларның пәнге қызығушылығын, білуге құштарлығын нақты анықтау.
- Балаға тапсырманы деңгейлеп беріп, зейінін тұрақтандыру қажет.
- Баланың мінезін – құлқын ерекшелігін білу. (Нені ұнатады, нені ұнатпайды, қай кезде білімді жақсы меңгереді, қай кезде шаршайды? т.б)
- Баланың бір қалыпты, жүйелі жұмыс жасауына көңіл бөлу.
- Берілген тапсырманы бірлесе талдау.
- Бала қызығушылығына қолдау көрсету, орынды кеңес бере білудің маңызы зор.

ДАРЫНДЫ БАЛАНЫҢ СИПАТТАМАСЫ:

1. Интеллектуалдық сферасы.
2. Білімділік өрісі
3. Ойлау қабілеті ерекшесі тұрақты, қызығуы мол, кейде бір іспен айналысса тоқтай алмайды, өз ойын ерте жеткізеді.

ДАРЫНДЫЛЫҚ ҮШ ПАРАМЕТРМЕН АНЫҚТАЛАДЫ:

1. Танымдылық жеке дамуы.
2. Психологиялық дамуы.
3. Физикалық дамуы.

ДАРЫНДЫ ОҚУШЫЛАРДЫ ТАҢДАУДА НАЗАР АУДАРАТЫН ЕРЕКШЕЛІКТЕР:

1. Дарынды бала өзгеше және шапшаң ойлайды.
2. Дарынды оқушылардың ішкі сезімі жағынан өзгешелігі өте сезімтал, ықлас қойған нәрсесін, тақырыбын әр жерде негізгі мәселе етіп ұсынады.
3. Дарынды оқушылардың физикалық тұлғадан ерекшелігі дамудағы шапшаңдылық ақындарша сөйлеуі жиі-жиі берілуі қиял-күйінің басым түсуі.
4. Әлеуметтік тұрғыдан ерекшелігі адамгершілік сезімдерінің ерте дамып жоғары моральдық қасиеттерге ие болуы.

ДАРЫНДЫЛЫҚТЫ АНЫҚТАҒАНДА ТӨМЕНДЕГІ ФАКТОРЛАРДЫ ЕСКЕРУ КЕРЕК.

1. Жас ерекшелігі.
2. Тұлғалық ерекшелігі.
3. Экспериментатордың тұлғалық ерекшелігін.

ДАРЫНДЫ ЖӘНЕ ТАЛАНТТЫ БАЛАЛАРДЫҢ БЕС СИПАТТАМАСЫ:

1. **Дарынды және талантты балалардың қалай оқитынының сипаттамасы**
 - Ақпаратты шұғыл өңдейді
 - Зияткерлік тапсырмаларды ұнатады
 - Кең ауқымды білімді пайдалана алады...т.б.
2. **Креативті ойлаудың сипаттамасы**
 - Ерекше нәрселерді іздейді
 - Басқа біреуден ерекше болуға қорықпайды
 - Өзілшіл
3. **Ынталандыру сипаттамасы**
 - Табанды және жұмыспен бар ынтасымен шұғылданады
 - Жеке жетістіктердің жоғары стандарттарына ұмтылады
4. **Қоғамдық көшбасшылық сипаттамасы**
 - Құрбы-құрдастар құрметтейді
 - Басқалармен жылдам тіл табысады
5. **Табандылық сипаттамасы**
 - Өктем пікірлерге кекесінмен қарайды
 - Жоғары сынып оқушыларымен, ересектермен тіл табысады, олардың ортасында жиі болуға тырысады

Дарынды оқушылармен жүргізілетін жұмыс жоспары

№	Мазмұны	Мақсаты	Жұмыс түрі	Орындаушылар/мерзімі	Қайда қаралады
1	Дарынды балалармен жұмыс жүргізу үшін психологиялық қызмет жүйесін құру	Дарындылық категориясын анықтау, тізімін жасау, мұғалімдерге кеңес беру	Психологиялық сауалнама, тест алу	Мектеп психологы/қыркүйек	ҒӨО жанындағы кеңес, ата-аналар жиналысы
2	Дарынды оқушыларды тәрбиелеудің бір түрі сыныптан тыс және мектептен тыс жұмыстар	Мектептің дарынды оқушыларының жұмысын талдау, ұйымдастыру	Оқушыларды үйірмелерге, т.б. сын.тыс сабақтарға қатыстыру	Сынып жетекшілері, үйірме жетекшілері, ата-аналар/қыркүйек-қазан	ҒӨО жанындағы кеңес, ата-аналар жиналысы
3	«Ізденіс» ОҒҚ жұмысын ұйымдастыру	ОҒҚ мүшелігіне алу арқылы ғылыми-із.жұмысын ұйымдастыру	Ғылыми жоба дайындау, жетекшілік ету	ОҒҚ секция жетекшілері	ҒӨО жанындағы кеңес
4	«Мектеп олимпиадасылары» жұмысын ұйымдастыру	Жеке пәндерден олимпиадаға дайындықта жүрген оқушыларды анықтау, пән мұғ-мен	Олимпиадаға дайындау, қосымша сабақтар өткізу, материалдармен	Пән мұғалімдері, ҒӨО/жыл бойы	ҒӨО жанындағы кеңес, Әдістемелік кеңес

		қосымша сабақтарды ұйымдастыру	қамтамасыз ету		
5	Мұғалімдердің дарынды балалармен жұмыс жасау әдістемесін, біліктілігін арттыру	Мұғалімдерге әдістемелік кеңес беру	Мектепшілік семинарлар өткізу, материалдар беру	ҒӘО/ жыл бойы	ҒӘО жанындағы кеңес, Әдістемелік кеңес
6	Ата-аналарды балаларының қабілеттері мен дарындылығын дамыту жұмыстарына қатыстыру	Ата-аналарға мәлімет беру, оқушылардың дарындылығын ұштауда қолдау жасау	Ата-аналар жиналыстарын өткізу	Сынып жетекшілері, пән мұғ./ жыл бойы	ҒӘО жанындағы кеңес, ата-аналар жиналысы Әдістемелік кеңес
7	Оқушыларды мектепшілік, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық деңгейдегі олимпиадалар, конференциялар, семинарлар, интеллектуалды ойындар, ғылыми-зерттеу жұмыстары байқауларына, өнер сайыстарына қатыстырып отыру	Оқушыларды жарыстарға, байқаулар мен олимпиадаларға қатыстыру арқылы білімін сынау, бағалау, дарындылығын ұштау, мектеп оқушыларының білімділігін көтеру	Жеке оқушымен жұмыс жасау, қосымша сабақтар жүргізу, дайындау, қатысу туралы сұраныстар дайындау	Пән мұғалімдері, ҒӘО/ жыл бойы	ҒӘО жанындағы кеңес, ата-аналар жиналысы
8	Дарынды балалардың портфолиосын дайындау	Дарынды оқушылармен жұмыс жүйесін қалыптастыру, жетістіктер папкасын дайындау	Дарынды оқушылардың портфолиосын дайындау	Пән мұғалімдері/ жыл бойы	ҒӘО жанындағы кеңес

ДАРЫНДЫ ОҚУШЫНЫҢ ЖЕКЕ ПАСПОРТЫ

№	Параметрлер	
1	Оқушының аты-жөні:	
2	Сыныбы:	
3	Туған күні, айы, жылы:	
4	Отбасындағы адам саны:	
5	Отбасындағы баланың нешіншісі?	
6	Болашақтағы мамандығы:	
7	Қабілеті:	
8	Ерекшелігі:	
9	Жағымсыз қасиеті:	
10	Темперамент түрі	

Дарынды оқушылармен жүргізілетін жұмыс жоспары

№	ЖҰМЫСТЫҢ ТҮРІ	МЕРЗІМІ	ЖҰМЫС ҚОРЫТЫНДЫСЫ
1	Дарынды оқушыларға арналған жылдық жұмыс жоспарын құру	қыркүйек	Жоспар
2	Сынып жетекшілер және педагог - психологімен кеңесе отырып қабілетті (өте ерекше) оқушылар тізімін алу.	қыркүйек	Тізімін құру
3	Білім деңгейінің игеру қабілеттері мен психологиялық ерекшеліктерін анықтау.	қыркүйек	Оқушылардың ерекшеліктері
4	Дарынды балалармен жүйелі түрде қосымша сабақтар өткізу	Жеке жоспар бойынша	Жоспар
5	Оқушылардың шығармашылық жұмыстарын жүйелеу (рефераттар, суреттер, шығармашы-лық жұмыстар).	Жоспарға байланысты	Оқушылардың шығармашылық жұмыстары
6	Мектепшілік және аудандық, қалалық пәндік олимпиадаларға, конкурс-сайыстарға, ғылыми-практикалық конференцияларға қатыстыру.	Кезеңінде	Сараптама
7	Өз бетінше ізденіп оқуды ұйымдастыру, дамыту.	Жоспарға байланысты	Сабақ жоспарлары
8	Жаңа әдіс-тәсілдер элементтерін пайдалана оқыту	Қажеттілігіне қарай	Презентациялары
9	Деңгейлік тапсырмалар дайындау	Қажеттілігіне қарай	Деңгейлік тапсырмалар
10	Тест және басқа да тапсырмалар арқылы танымдық қабілеттерін нығайту	Қажеттілігіне қарай	Тест тапсырмалары
11	Сабақ сайын озық тапсырмалар беру	Жыл бойы	Тапсырмалар
12	Пән бойынша білім-білік дағдыларының қалыптасуын үнемі бақылып, өздеріне талдатып, өздік бағалау әрекеттерін ұйымдастыру	Сабақ сайын	Өздік бағалау

